

Брюксел, 12 юни 2025 г.
(OR. en)

9897/25

ENFOPOL 191
CRIMORG 99
DROIPEN 63
COPEN 167
COSI 110
FREMP 154
SOC 376
EMPL 246
CYBER 159
RELEX 711
MIGR 199
JAIEX 55
JAI 773

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От:	Генералния секретариат на Съвета
Дата:	12 юни 2025 г.
До:	Делегациите
№ предх. док.:	8724/25
Относно:	Заключения на Съвета относно борбата с трафика на хора, със специално внимание върху ситуацията, свързана с агресивната война на Русия срещу Украйна и защитата на малолетните и непълнолетните лица - Заклучения на Съвета (12 юни 2025 г.)

Приложено се изпращат на делегациите заключенията на Съвета относно борбата с трафика на хора, със специално внимание върху ситуацията, свързана с агресивната война на Русия срещу Украйна и защитата на малолетните и непълнолетните лица, одобрени от Съвета (Правосъдие и вътрешни работи) на неговото 4102-о заседание, проведено на 12 юни 2025 г.

Заклучения на Съвета

относно борбата с трафика на хора, със специално внимание върху ситуацията, свързана с агресивната война на Русия срещу Украйна и защитата на малолетните и непълнолетните лица

Въведение

- а) Трафикът на хора продължава да бъде една от най-сериозните заплахи за сигурността и правата на човека в Европейския съюз и представлява грубо нарушение на основните права.
- б) Директивата на ЕС за борба с трафика на хора¹ е основният правен инструмент на ЕС за предотвратяване и борба с трафика на хора и за защита на неговите жертви. Директивата беше изменена през 2024 г. с цел засилване на борбата с това престъпление („преработената Директива на ЕС за борба с трафика на хора“)². Преработените правила изрично включват в обхвата си новите форми на експлоатация, включително извършваните онлайн, гарантират откриване на жертвите на ранен етап и осигуряват по-високо равнище на помощ и подкрепа за жертвите в съответствие с член 11 от преработената Директива на ЕС за борба с трафика на хора.
- в) Стратегията на ЕС за борба с трафика на хора за периода 2021—2025 г. („стратегията на ЕС“)³ беше публикувана от Комисията през април 2021 г. Тя предвижда всеобхватен отговор за предотвратяване на престъплението, защита и овластяване на жертвите и подвеждане на трафикантите под отговорност. Предвид факта, че трафикът на хора може да се извършва от организирани престъпни групи, тази стратегия е тясно свързана със стратегията на ЕС за борба с организираната престъпност⁴.

¹ Директива 2011/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 5 април 2011 г. относно предотвратяването и борбата с трафика на хора и защитата на жертвите от него и за замяна на Рамково решение 2002/629/ПВР на Съвета, ОВ L 101, 15.4.2011 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/36/oj>.

² Директива (ЕС) 2024/1712 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2024 г. за изменение на Директива 2011/36/ЕС относно предотвратяването и борбата с трафика на хора и защитата на жертвите от него, ОВ L, 2024/1712, 24.6.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1712/oj>.

³ 8090/21.

⁴ Съобщение на Комисията относно стратегията на ЕС за борба с организираната престъпност за периода 2021—2025 г., COM(2021) 170 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=celex:52021DC0170>.

- г) От 2022 г. насам агресивната война на Русия срещу Украйна, както и други въоръжени конфликти в съседни на ЕС региони увеличиха риска от трафик на хора сред търсещите международна закрила и разселените лица, в това число жените и децата. Общият план за борба с трафика на хора⁵ и задействането на Директивата за временната закрила⁶ намалиха значително уязвимостта на лицата, бягащи вследствие на нахлуването на Русия в Украйна. Срокът на прилагане на Директивата за временната закрила беше удължен до март 2026 г.⁷
- д) Европейската мултидисциплинарна платформа за борба с криминални заплахи (ЕМРАСТ) е основен инструмент на европейското сътрудничество в борбата с трафика на хора, която е един от приоритетите на ЕС по отношение на престъпността в настоящия цикъл на ЕМРАСТ (2022—2025 г.)⁸. Съответният оперативен план за действие на ЕМРАСТ има за цел да разбие престъпните мрежи за трафик на хора за всякакви форми на експлоатация, като поставя специален акцент върху тези, които експлоатират непълнолетни лица⁹.
- е) Що се отнася до международното сътрудничество, Протоколът на Обединените нации от 2000 г. за предотвратяване, противодействие и наказване на трафика с хора, особено жени и деца, допълващ Конвенцията на ООН срещу транснационалната организирана престъпност¹⁰, и Конвенцията на Съвета на Европа за борба с трафика на хора от 2005 г.¹¹ са ключови стъпки в процеса на засилване на международното сътрудничество срещу трафика на хора.

⁵ Европейска комисия, „Общ план за борба с трафика на хора с цел справяне с рисковете, произтичащи от трафика на хора, и подкрепа за потенциалните жертви сред бягащите от войната в Украйна“, 11 май 2022 г., https://home-affairs.ec.europa.eu/system/files/2022-05/Anti-Trafficking%20Plan_en.pdf.

⁶ Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета от 4 март 2022 г. за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от Украйна по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила, ОВ L 71, 4.3.2022 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/382/oj.

⁷ Решение за изпълнение (ЕС) 2024/1836 на Съвета от 25 юни 2024 г. за удължаване на срока на временната закрила, въведена с Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382, ОВ L, 2024/1836, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/1836/oj.

⁸ 7101/23.

⁹ 7101/23.

¹⁰ Резолюции 55/25 и 55/255 на Общото събрание на ООН за приемане на Конвенцията на ООН срещу транснационалната организирана престъпност и протоколите към нея, 15.11.2000 г.

¹¹ CETS № 197 от 16.5.2005 г., <https://rm.coe.int/168008371d>.

- ж) С подкрепата на координатора на ЕС за борбата с трафика на хора в тази борба следва да се използват пълноценно всички съответни съществуващи инструменти, в това число стратегията на ЕС за борба с трафика на хора за периода 2021—2025 г. и предишни заключения на Съвета¹². За да се води ефективна борба с това престъпление, са необходими допълнителни усилия и мерки на равнището на ЕС и на национално равнище.

Общи съображения

1. Предотвратяването и борбата с трафика на хора и подкрепата и помощта за всички жертви на трафик, независимо от държавата им на произход, остават приоритет за Съюза и държавите членки.
2. Трафикът на хора, включително сексуалната експлоатация на деца онлайн и офлайн, оказва дълбоко въздействие върху обществата и икономиките на държавите — членки на ЕС.
3. В Европейския съюз се наблюдава значително увеличаване на броя на жертвите на трафик на хора. Между 2021 г. и 2022 г. броят на регистрираните жертви на трафик на хора в ЕС се е увеличил с 20,5% в сравнение с периода 2019—2020 г.¹³ Все по-успешното откриване на жертвите вероятно е резултат и от увеличените усилия на съответните национални органи и агенции, по-специално правоприлагащите органи и организациите на гражданското общество, за ранно откриване и идентифициране на жертвите.
4. Децата са сред най-уязвимите групи, които стават мишена на организираните престъпни групи, занимаващи се с трафик на хора. Тези престъпни групи често експлоатират децата, като ги набират и след това използват за извършване на престъпни дейности или ги принуждават да сключват принудителни бракове, или ги подлагат на сексуална експлоатация. 81% от децата жертви в периода 2021—2022 г. са били граждани на ЕС (2401 деца). Децата жертви са съставлявали почти една пета от всички регистрирани жертви в ЕС (19%)¹⁴. Цифровизацията доведе до тревожно нарастване на случаите на сексуална експлоатация на непълнолетни или малолетни лица, водеща до трафик¹⁵.

¹² Например 11838/6/12 и 10024/22.

¹³ 5728/25.

¹⁴ Вж. бележка под линия 13.

¹⁵ Вж. бележка под линия 13.

5. През 2021—2022 г. установените случаи на трудова експлоатация в ЕС са се увеличили с 51% спрямо периода 2019—2020 г., а през 2022 г. сексуалната експлоатация и трудовата експлоатация са били с еднакъв дял (41%). Националността и профилът на жертвите зависи до голяма степен от сектора на експлоатация. Набирането често става онлайн чрез фалшиви обяви за работа и измамни обещания за издаване на разрешително. Моделът по отношение на произхода на жертвите се променя, като нараства броят на гражданите на трети държави (54% от регистрираните жертви)¹⁶. Това подчертава трансграничния и международен характер на явлението и голямото значение на това да се предоставят подходящи инструменти за защита на жертвите въз основа на подхода, обхващащ целия маршрут.
6. Мигрантите от държави извън ЕС, в това число от Латинска Америка, Африка и Азия, са особено изложени на опасност да се превърнат в жертви на трафик. Те често се оказват в уязвимо положение, търсейки работа в ЕС, и по този начин стават по-податливи на принудителен труд, трудова експлоатация и сексуална експлоатация.
7. Въоръжените конфликти доведоха до увеличаване на броя на търсещите международна закрила в ЕС, като значителен принос в това отношение изигра агресивната война на Русия срещу Украйна, предизвиквайки нарастване на числеността на ползващите се от Директивата за временната закрила. Лицата, търсещи международна закрила, и лицата, ползващи се от Директивата за временната закрила, включително жени и деца, са изложени на най-различни рискове от експлоатация поради икономически трудности и ограничена интеграция.
8. Преди да бъдат подложени на експлоатация или да станат жертви на трафик от зони на въоръжени конфликти, гражданите на трети държави, търсещи международна закрила, може да са станали жертва на основни международни престъпления (напр. военни престъпления). Това създава допълнително предизвикателство за правоприлагащите и съдебните органи при идентифицирането и наказателното преследване на извършителите на няколко вида престъпления.
9. Някои държави от ЕС въведоха допълнителни програми за подпомагане, но спешно са необходими още мерки, свързани например с основни услуги, като жилищно настаняване, образование и здравеопазване.

¹⁶ Вж. бележка под линия 13.

10. Цифровото пространство (в това число социалните медии, съобщенията в реално време, порталите за работа) се превърна в един от основните инструменти за набиране, експлоатация и контролиране на жертвите на трафик на хора или за въвлечането им като помагачи в други видове престъпления. Тази опасност е особено голяма за малолетните и непълнолетните лица и за хората в уязвимо положение.
11. Престъпниците все по-често използват криптирани канали за комуникация и криптовалута, което затруднява правоприлагащите и съдебните органи при идентифицирането на извършителите, обезпечаването на съответните доказателства и разбиването на престъпните мрежи.
12. В отговор на тази нарастваща заплаха се разработват аналитични инструменти, включително основани на изкуствен интелект, в подкрепа на наблюдението в интернет и разкриването на престъпна дейност.
13. Съвместните координирани действия и хармонизирането на определенията и процедурите имат ключово значение за ефективната борба с трансграничния трафик на хора.

Съветът приканва държавите членки:

14. Без да се засяга независимостта на съдебната власт, да насърчават по-тесна координация между правоприлагащите и съдебните органи, както и с организациите на гражданското общество и частни субекти, например онлайн платформи и мрежови оператори, с цел ранно откриване, идентифициране и блокиране на дейности за трафик на хора, като се обръща специално внимание на набирането и експлоатацията онлайн, както и с цел установяване и локализиране на жертвите, които може да са преживели или да са станали свидетели на особено тежки международни престъпления (напр. военни престъпления), за да се запази информацията, с която може да разполагат.
15. Да насърчават междуведомственото сътрудничество с инспекторите по труда, организациите на гражданското общество и други органи на национално равнище с цел откриване и подпомагане на жертвите в рамките на подход, съобразен с техните нужди, избягване на допълнителни страдания на жертвите и активно използване на административни подходи.
16. Да насърчават използването на инструментите, предоставени от агенциите на ЕС, в това число Европол, Евроюст, Frontex и CEPOL, и други международни организации, включително Интерпол, за борба с трафика на хора.

17. Да насърчават изграждането на публично-частни партньорства (включително с онлайн платформи и мрежови оператори) с цел създаване и прилагане на ефективни инструменти за установяване, докладване, предотвратяване и прекъсване (онлайн и офлайн) на дейности за трафик на хора.
18. Да продължат да подкрепят сътрудничеството както между държавите членки, така и с агенциите на ЕС в контекста на ЕМРАСТ в областта на трафика на хора.
19. Да продължат да наблюдават отблизо граничните райони и да извършват действия за засилване на мерките за защита в приемната среда, включително предотвратяване на трафика на хора, идентифициране на жертвите и защита на уязвимите лица, при нужда в сътрудничество с организации на гражданското общество и международни организации.
20. Да гарантират, че жертвите на трафик на хора получават подходяща защита в рамките на подход, съобразен с техните нужди, включително чрез достъп, когато е целесъобразно, до програми за защита на свидетели или други подобни мерки, както и чрез предотвратяване на допълнителни страдания на жертвите.

Съветът приканва Комисията:

21. Да стартира своевременно Центъра за борба с трафика на хора, който ще подпомага държавите членки при прилагането на преработената Директива на ЕС за борба с трафика на хора и стратегията на ЕС, като разработва насоки, улеснява обмена на най-добри практики, насърчава диалога между специалистите в областта на борбата с трафика на хора и засилва сътрудничеството.
22. Да подкрепя държавите членки при въвеждането на целенасочени програми за превенция и подкрепа в областта на трафика на хора, в частност жени и деца, включително, но не само бягащите от агресивната война на Русия срещу Украйна.
23. Да засили трансграничното сътрудничество и партньорствата с трети държави, особено с държавите на произход и на транзитно преминаване за трафик, чрез съвместни инициативи за предотвратяване и разследване, за да се противодейства на транснационалните мрежи за трафик и да се води борба с тях.
24. Да насърчава използването на наличните в ЕС източници на финансиране и програми за борба с трафика на хора, със специален акцент върху ЕМРАСТ, ранното идентифициране на жертвите и насочването им към специализирани служби.

25. Да вземе предвид настоящите заключения при разработването на стратегията на ЕС за борба с трафика на хора за периода 2026—2029 г. с цел посрещане на възникващите предизвикателства и съгласувано насочване на новите приоритети.
26. Да насърчава, с подкрепата на координатора на ЕС за борбата с трафика на хора, обмена на информация и най-добри практики с националните координатори за борбата с трафика на хора и националните докладчици, агенциите на ЕС, както и с други компетентни международни организации.
27. Да си сътрудничи с държавите членки за засилване на отчетността на частния сектор, включително в рамките на интернет форума на ЕС, по отношение на трудовата или друга експлоатация, както и на други дейности, които евентуално биха могли да утежнят трафика на хора.

Съветът приканва Европол, Евроюст, Frontex и CEPOL в рамките на своите мандати:

28. Да укрепват експертния опит на държавите членки, включително обучението, и да насърчават обмена на най-добри практики между тях с цел по-добро идентифициране на престъпленията, свързани с трафик на хора в киберпространството, на потенциалните жертви и на извършителите.
29. Да насърчават широкото използване на предоставените от тях инструменти в областта на правоприлагането и съдебното сътрудничество, обмена на информация, анализа на престъпността и изграждането на капацитет.
30. Да насърчават сътрудничеството с частния сектор и изграждането на публично-частни партньорства, включително в секторите на информационните технологии и телекомуникациите, с цел разработване на инструменти за анализ на данни, включително на основата на ИИ, и създаване на механизми за ранно откриване, идентифициране и блокиране на дейности за трафик, както и бързо докладване за подозрителни дейности.